

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΕΣ ΣΤΙΧΟΙ

1936-1970

Φιλολογική επιμέλεια
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΩΣΤΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ
ΑΘΗΝΑ 2016

ΝΕΦΕΛΗ / ΑΠΑΝΤΑ ΓΙΑΝΝΗ ΣΚΑΡΙΜΠΑ

Γιάννης Σκαρίμπας, *Άπαντες σίχοι 1936-1970*

Δεύτερη έκδοση, Δεκέμβριος 2016

Εξώφυλλο: Αλέκος Φασσιανός

ISBN: 978-960-504-172-4

© 2010, 2016 Βασίλειος Τσόπανος και Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80
τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093
e-mail: info@nnet.gr

www.nnet.gr

Ήταν εάν γὰ βέ πρόομενο γινῆ
αἰώφει αὐὸ δὴν εἰνσε ὅςω ἀνάβει,
μὲ ἔλεγα ἀφῶρει αἰώφει ἀπὸ τὰ νερά
μὲ αἰὸς τὰ δάβει

Θάρσει αἰφὸ φερρεῖ μου ἡ ψυχή,
αἰφὸ ~~βωαρτῆει~~ ^{βωαρτῆει} τὸ μάτι μου εάν φάρι
καὶ θά κυρθεῖ ἦλιο καὶ βροχὴ
καὶ νεῖό φερρεῖ

καὶ νὰ τὸ πάλειφὸ σου ευγενῶ,
εἰσολγῶ τὴν μακαρό μου ἀχριο κέντῶ
καὶ νὰ-με κηῶλος εἰνῶ ἀρχινῶ
χρυσὴ κενθῆντα :

ἴσως γὰ, θὰ κείννει ὁ κόσμος κί τὸ "κωῶ!"
ωῶν κ' ἔλγχε τρελλὸ αὐὸς γίχες γίνει
αἰμὸς καὶ-τάχα- εὐνεπερο θαμῶ
μωρὸς εἰν εἰρήνη

.....
Νίχτες καὶ εἰν φάνησι ^{ἔβει} ~~μυκῶν~~
μὲνσε ~~αὐὸς~~ καὶ εἰ βεῖν εἰν δρόμο-ἰνῆνθ-
μὲ εἰνῶνσερεσ ὁ αὐν γὶ εἰνῶνσερεσ-χρυσῆ-
μὲνθὸ κί κέντα.

Τὸ εὐωχὶ εἰ ἀγῶνσερα κηρῶ
αὐὸς αἰνεσε διωχὸ τὰ θήματά μου,
ἰάπασα γὶ (ἰωφῆς) κί εἰν εἰνῶν;
- καὶ εἰ κενθῆ μου....

1978

Η έκδοση των Απάντων στίχων του θετού μου πατέρα Γιάννη Σκαρίμπα εκπληρώνει μια επιθυμία μου πολλών χρόνων. Ευχαριστώ τον Περικλή Δουβίτσα, την Κατερίνα Κωστίου, τον Διονύση Τσακνή, τον Αλέκο Φασιανό και όλους τους συντελεστές της καλαίσθητης αυτής έκδοσης και του CD, που τιμούν τη μνήμη του Σκαρίμπα με τον πιο ουσιαστικό τρόπο.

Σε ό,τι με αφορά, παραχωρώ προς δημοσίευση από το προσωπικό μου Αρχείο το παραπάνω χειρόγραφο του γνωστού ποιήματος «Ουλαλούμ...», το οποίο ο Σκαρίμπας επεξεργάστηκε ξανά 42 χρόνια αργότερα, ως ελάχιστη νοσταλγική κατάθεση για τα χρόνια που ζήσαμε μαζί εγώ, εκείνος και η μητέρα μου Βασιλική Καραμικέ –«συντρόφισσα του βίου του»– όπως την αποκαλούσε ο Σκαρίμπας. Στη μνήμη της θα 'θελα να αφιερώσω αυτή την έκδοση.¹

Τασία Σελέκου

1. Σημείωμα στην α' έκδοση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ 11

ΜΙΑ ΤΑΧΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΙΑ ΜΟΥ ΔΥΟ ΛΟΓΩΝ . . . 13

A. ΟΥΛΑΛΟΥΜ (1936)

Πρόλογος (Σημείωμα προεισαγωγικό, ή περίληψις προηγουμένων)	18
Τ' αφιγκρατά του βραχοκάβουρα	19
Σημείωση του ποιητή	20
Μόνο δυο στίχους	21
Φιγιέττα Γ. Πνευματικού	22
Χαλκίδα	23
Φαντασία	24
Το μοντέλο	25
Ευθανασία	27
Η άγνωστη	29
Ο γλάρος	30
«Έτι δέομαί σου»	31
Το βαπόρι	32
Σιωπή!	34
Lacrimae hominis	35
Μπαλάντα	36
Ηλίας Γ. Σκαρίμπας	38
Έρωτας ζωγράφος	39

Υποκρισία	41
Δεσμώτης	42
Οι φίλοι	43
Σπασμένο καράβι	44
Κοιμωμένη	45
Η δεσποινίς Λ. Π.	46
Το ζήτημα	47

B. ΕΑΥΤΟΥΛΗΔΕΣ (1950)

Εαυτούληδες	50
Το εισιτήριο	51
Το καράβι	52
Το βαλς χωρίς ντάμα	53
Ο σταθμάρχης	55
Ο καμπούρης	57
Το πλοίο (Ο Τιτανικός)	58
Η μικρή κυρία	59
Τα ρομπότ	60
Τρελός;	61
Το πορτραίτο της Έλιζε Μαίηλυ	62
Χορός συρτός	64
Μυριαστερούσα	65
Ουλαλούμ...	66
Το φιδάκι	68
Το Μαριώ	69
Άγγελος εφάνη μοι	71
Η τράτα	72
Νινόν	73
Αγγέλω	74
Ο Αρλεκίνος	75

Το γράμμα	76
Πλοίον εν όψει	77
Στάδιον δόξης	78

Γ. ΒΟΪΔΑΓΓΕΛΟΙ (1968)

Πρόλογος	82
Βοϊδάγγελος πρώτος	83
Βοϊδάγγελος δεύτερος	84
Αντίγραμμα	86
Comedie dell'arte	88
Ο Πιερότος	91
Αίμα υπό μάσκαν	93
Το τραίνο	94
Το βάζο	96
Η Μάριον Μέξικα του Τζα. I. Σιχτίρ-γκαλόπ	97
Η Μάριον Μέξικα του Τζα. II. Μάχαιραν	98
Βιολέτα	100
Dona Mia Portoles	101
Σφαχτό της αγάπης	102
Η αγαπητικιά μου	103
Το αστέρι	104
Ένα πλοίο με ύφος	105
Το μπαλκόνι	106
Η επίσκεψις	107
Και άφες εμού	109
Ότι εμού εστί	110
Η παρέα	111
Αλλαγή επαγγέλματος	112
Εμβατήριο γαμήλιο	113
Οι σταυροί	114

Ανταπόκριση (σε γράμμα του Λούλη Ποζιόπουλου) . . .	115
Το πάθημα	116
Κατηγορουμένη - εγέρθητι	118
Η πόλη	120
Ο Β΄ Παγκόσμιος	121
Δυο αδελφοί και οι δυο νευρικοί!	122
Πώς γελάμε στο Χάρλεμ (απολογία ενός νέγρου) . . .	123
Τίποτα	127
Ημιολόκληρον	128
Το όνειρο του Πέτρου Σπεντζή (κριτική)	130
Ο δρόμος	131
A-masgue	132
Αυτό - ναι! (Παράπονο στο Γιάννη Βαρβαρίγγο) . . .	134
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	135
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	143
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	147
ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑΣ	203
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ	224
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	229
Α. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΙΤΛΩΝ	229
Β. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΩΤΩΝ ΣΤΙΧΩΝ	234
Γ. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	238
Δ. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ & ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ . . .	241

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ¹

Μερικές φορές, αναπόφευκτα, μοιράζεσαι τις αγάπες σου. Και τότε, με έκπληξη διαπιστώνεις ότι, μοιρασμένες, μεγαλώνουν. Εκεί που κατέβαινα για μια ακόμη φορά στο βυθό της ποίησης του Σκαρίμπα, προσπαθώντας να ανεβάσω στην επιφάνεια θησαυρούς που για διάφορους λόγους, όχι πάντα προφανείς, έμειναν έξω από τη συγκεντρωτική έκδοση της ποίησής του (χειρόγραφα που απόκεινται στο διαμερισμένο αρχείο του και ποιήματα σκόρπια σε όλα σχεδόν τα περιοδικά του Μεσοπολέμου, Αθήνας και επαρχίας) εμφανίστηκε ο Διονύσης Τσακνής, ενθουσιώδης και έμπλεως πάθους· κι άλλαξα ρότα. Χωρίς να παραιτηθώ από τη φιλολογική έκδοση που θα στεγάσει όλο το ποιητικό έργο του Σκαρίμπα, φιλολογικά επιμελημένο, αποφάσισα για την ώρα να συνοδεύσω το CD του φίλτατου Διονύση με μια νοικοκυρεμένη επανέκδοση των *Απάντων στίχων 1936-1970*, δηλαδή των 85 ποιημάτων που περιέλαβε ο ίδιος ο Σκαρίμπα στις συλλογές *Ουλαλούμ* (1936), *Εαυτούληδες* (1950) και *Βοϊδάγγελοι* (1968) –και στη δεύτερη έκδοσή τους (1975, 1976 και 1976, αντίστοιχα)–, οι οποίες συναποτέλεσαν τη συγκεντρωτική έκδοση των ποιητικών απάντων του, το 1970.

Εκπληρώνεται έτσι η ευχή του δαιμόνιου Χαλκιδαίου ν' αρχίσει «έν' αψηλό τραγούδι για σιρόκους», και με τις «πένες του πενιές σ' ένα σαντούρι» από δεσμώτης της γραφής να με-

1. Η β' έκδοση έχει ενημερωθεί βιβλιογραφικά, ενώ έχουν διορθωθεί σιωπηρά τυπογραφικά λάθη της α' έκδοσης.

ταμορφωθεί σε ρυθμό, έξω από τα δεσμά της γλώσσας. Ανεβοκατεβαίνοντας με άνεση όλους τους αναβαθμούς του σκαριμπικού θυμικού, η μουσική του Τσακνή συνάδει άλλοτε με τον μεσοπολεμικό κλαυσίγελο της clownerie που κατοικεί στα ποιήματα του Σκαρίμπα, άλλοτε με την εκκωφαντική ιλαρότητα των εξεγερμένων και ερωτικών βοϊδάγγελων. Η έκδοση συνοδεύει και παισιώνει τη μουσική με το ποιητικό σύμπαν το οποίο ο ίδιος ο Σκαρίμπας θέλησε να μας κοινωνήσει.

Η χρηστική έκδοση των *Απάντων στίχων* ελπίζω να μη «βαραίνει» τον αναγνώστη που έρχεται σε επαφή με το έργο του Σκαρίμπα για πρώτη φορά, αλλά και να μην αφήνει ακάλυπτες τις ανάγκες του μυημένου αναγνώστη, καθώς παρέχει όχι μόνον πραγματολογικά και ερμηνευτικά σχόλια, όπου χρειάζονται, και ένα κατατοπιστικό Σημείωμα για την ποίηση του Σκαρίμπα, αλλά και πληροφορίες για το χρόνο της πρώτης δημοσίευσης των ποιημάτων, γλωσσάριο, βιβλιογραφική περιγραφή των εκδόσεων των ποιητικών συλλογών του και ευρετήρια. Όσο για τον ειδικό αναγνώστη, ελπίζω πως σε εύθετο χρόνο θα έχει κι αυτός στη διάθεσή του τη φιλολογική έκδοση όλου του ποιητικού έργου του συγγραφέα.

Κατερίνα Κωστίου
Αθήνα-Αίγινα, Ιούλιος 2010

ΜΙΑ ΤΑΧΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΙΑ ΜΟΥ ΔΥΟ ΛΟΓΩΝ

Θάθελα κάτι για την ποίηση νάλεγα – μα δεν μπορώ, δε φτάνει τούτη η χουμάτινη και παράχορδη φωνή μου. Θα τόλεγα σαν κάλεσμα της αινιγματικής ερημιάς μας, κάτι σαν διαμαρτυρία μας, στη στυγερή διαταράχτριά μας – τη Ζωή.

Ήμαν ήσυχος και κανείν γω δεν πείραζα.

Ήμαν προύμυτος, και γω βύζαινα χάος...

.....
.....

Και νάρθει άξαφνα να μου γαργαλήσει τη μύτη μου
–η ζωή– μ' ένα λιανό ριγανόξυλο;
ω, τι φάρσα!

.....
.....

Έκτοτες κάθομαι και νυστάζω – ζητώντας το!

Έκτοτες (για να – το ξαναπιώ) κλειω τα μάτια...

Κάτι το «παραμικρό» έχει συμβεί:

Αυτή η απάτητη και τρομερή περιοχή, ο εαυτός μας – είναι μια terra incognita, όπου δεν ξέρεις πούθε θα σούρθει ένα μήνυμα (ο παρθένος αριθμός, το σημείο ή το σύνθημα) από πού θα σ' έβρει αυτηνής το κάλεσμά της... Το σουρρεαλιστικά –πως– νοούμενο και « τρίτο μάτι » λεγόμενο (το ένστιχτο), αναστραφέν απ' την ανθρώπινη σύμβαση, δεν θεωρεί πια στα όξω. Κλειστό (ξυπνοί όντας μας) ανοίγει –κοιμιστοί– προς τα εντός μας. Και βλέπει... Είναι καταπληκτική –εν τοις

μπερδέμασι- η βλεφική φωτοχυσία του, αυτοί, οι σαν τεράστιου φακού, συμπαντικοί «κατοπτρισμοί» του. Οποία παμμέγιστη και φοβερή αυλαία που εσύρθη! Οι «συνειρμικές» σκηνοθεσίες του (απ' τον... ουραίο έως τον «τετράνθρωπο» και απ' αυτόν μέχρι το πνεύμα) αντί -όπως θα λέγαμε- επί πτερύγων ανέμου, αυτές μετριούνται μόνον με έτη - του φωτός! Κι εμείς το λέμε τούτο ό ν ε ι ρ α.¹ Τώρα, αν πράγματι αυτό είναι «όνειρο» και όχι η μόνη αληθινή ζωή και πεπρωμένα (που την ζούμε μεις στα προύμυτα...) ενώ η ξύπνια είναι τ' όνειρου, ου της παρούσης συντομίας μου, και ου των ικανοτήτων των δικών μου. Το αυτοματικό (διά την πολλήν αυτού αληθινότητα). Το παρανοϊκό (διά την συνέπειάν του την άκραν) είναι στις πράξεις, στα λόγια και στις σκέψεις μας, σαν μια «δαχτυλοδειξία» μας (των ψεύτικων...), σαν μια επαυτοφώρω σύλληψή μας. Τρομαλαία τότε και περιγελη η καρικοτούρα μας (της σύμβασης...) κρύβεται στο πιο μας μικρότερο τσεπάκι. Και οι όροι αντιστρέφονται: κυρίαρχος, ο τρομερός νοικοκύρης μας (το ένστιχτο) - αυτός διατάσσει πια και γίνεται, αυτός ποιεί τον οίκον αυτού τρέμειν... Αυτά. Και επειδή η ζωή είναι ωραία, ο άνθρωπος θάκανε πολλές τούμπες στη χλόη, αν, το αναμεταξύ μας άνομο συμφέρον δεν τον έκανε από κωμωδό - «κορυφαίον» και από Ντάντε - Θεόκριτο...

Το δυστύχημα είναι ότι και τα όνειρα ποτέ δεν είναι «σαν όνειρα» ωραία. Το σχήμα είναι ψεύτικο. Διότι κανέναν δεν έχει λόγο ο άνθρωπος να είναι ωραία τα όνειρά του. Η επί της Γης ιστορία του, από το λυκαυγές των πρωτόζωων έως τα ζωγραφιστά Χερουβείμ του, από τον ποτέ του «τετράνθρωπο» μέχρι της ύψωσής του «στα δυο του», ο ανελέητος αγώνας του

1. Πέτρος Σπέντζας, Εισαγωγή στον *Μαριάμπα*.

(της επιβιώσής του) στη φύση, τίποτα δεν του κληροδότησε ευχάριστο, ώστε να ξεχνάει – πόθεν ήρθε...

Γι' αυτό κοιμάται και πετάγεται (το «ριγανόξυλο» που είπαμε). Γι' αυτό παραμιλάει στα όνειρά του – ενώ στα «ξύπνα» του όλο ψεύδεται... Και γι' αυτό όλο εκπέμπει εκείνο το SOS προς το ΤΙΠΟΤΑ...

Έκτοτες (για να – το ξαναπιώ) κλειω τα μάτια...

Γιάννης Σκαρίμπας

Οι λαλούμ

Γιάννη Σκαρίμπα
<χαλιούδα>

ΟΥΛΛΑΟΥΜ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(Σημείωμα προεισαγωγικό, ή περίληψις προηγουμένων)

Είχα –για τα γέλια– ένα μέρος να παίξω
κι ήρθα, ένα ρόλο σε έργο μυστήριο,
θα μ’ ανάγγελνε ένα (ως θάμπαιν’) απ’ έξω
χαιρώ εμβατήριο.

Και θάμουν –για πρόγκα– τι τέλειος όταν
με τούτη μου ήθελε προβώ τη γκριμάτσα
στο φως της σκηνης, ως assorti θα μουρχόταν
και δαύτη μου η φάτσα...

Και νά ’μαι. Μα κύτταξε: Ζικ-ζακ λυγμού βιόλας
κειδά με περδίκλωσε –που ο κόσμος μ’ εκύττα–
και –φίδι– ένα σφύριγμα των φλάουτων, κιόλας,
με βρήκε – σαγίτα.

Τι αστείο! Θα γέλαγα... Μα πάλι η ανάσα
μου επιάστη σε τρέμενες –βιολιού– σάμπως βούρλου
και κάτω (όρνια ανήσυχα) μου εκρώξαν τα μπάσα,
στον κρότο ταμπούρλου!...

Σοβαρά;... Θα τραγούδαγα;... Κι είχα –στο Δία
τ’ ορκίζομαι– ένα ρόλο παλιάτσου – ίδιο θάμα...
Δεν μούπαν πως θάκλαιγα, κι αντίς κωμωδία
θα παίξω σε δράμα...

*Νησάκια στη Γριπόνησο
Υψόμετρο -0,65*

Τ' ΑΦΙΓΚΡΑΤΑ ΤΟΥ ΒΡΑΧΟΚΑΒΟΥΡΑ

Άμα θάχω μιαν- αμφί- χτένα
εντεκάποδη,
θ' αποδημήσω στους ρόμβους.
Εκεί, θα πατήσω ένα υποδεκάμετρο
που θα καταμετράει τους σφυγμούς μου.

Ύστερα, στις δυο γωνίες της πλάτης μου
θα μου βγουν μαύρα μάτια.
Θα σπάσει τότες η υγεία μου
σε παραλληλόγραμμα επεισόδια...

Μετά, θάρθουν οι βάρβαροι
με τ' ακουστικά της σιωπής μου.
Και τότε μόνον (ω ΔΕΗ)
θα μασάω τεθλασμένες.

Ουχ ήττον,
η ατμομηχανή της νυκτός (όπου
απ' το τζάμι της ο μηχανοδηγός της θα βλέπει)
θα επωάζει -αυτή- τρίγωνα
και αριθμούς διαιρετέους.
Καιρός;
- : Έλλειψις θυέλλης
- : Θάλασσα παροιμιώδης
- : Η Χαλκίδα -Σελήνη- θάνατι καθιστή στην ουρά της
σαν γάτα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

Η λέξη που χρησίμεψε για τίτλος τούτης της μικρής συλλογής είναι παρμένη απ' το (ανέκδοτο) μυθιστόρημά μου «Χαλκίδα ή το Βαπερλώ δύο Γελοίων» (που ακόμα γράφεται) και ακριβώς από έναν διάλογο (τον πάρα κάτω) μεταξύ του ήρωά μου Πιττακού¹ και του γιατρού Εξαδάκτυλου.

Πιττακός: Πώς την έλεγαν;²

Εξαδάκτυλος: Μηδά ξέρω; το ξέχασα! Ξεχνώ ως και των ματιών της το χρώμα! Τώρα αν την έβλεπα, *Ουλαλούμ*³ θα την φώναζα!...

1. Πιττακός: ο σύντροφος του Μαριάμπα. (Βλέπε μυθιστόρημά μου *Μαριάμπα*.)

2. Ενοεί την Ζηνοβία Ζαλούχου, πρώτη ηρωίδα του μυθιστορηματός μου *Μαριάμπα* (πεθαμένη τώρα), με την οποία, ως φαίνεται, ήταν αυτός (δηλ. ο Εξαδάκτυλος) ερωτευμένος.

3. Με τον τίτλο «Ουλαλούμ» υπάρχει το ποίημα του Έντγαρ Πόε, απ' όπου αρχικά πήρα τη λέξη εγώ και την έβαλα στο ήρωά μου το στόμα. Η λέξη, πρωτάκουστη και άγνωστη έως τότε, φαίνεται κατασκευασμένη από τον ίδιο τον Πόε και αναφέρεται σαν για όνομα γυναίκας. Οι σχετικοί στίχοι (σε απόσπασμα), από το ποίημα αυτό, μεταφρασμένο διά Ελληνικά από τον ποιητή κ. Μάρκο Τσιριμώκο είναι ετούτοι:

.....

Και προχωρήσαμε έτσι στην αλέα
 όπου μια πόρτα μάς σταμάτησε ενός τάφου –
 κι είχε στολίδι η πόρτα επιγραφή.
 Κι είπα «Σαν τι να λέει, γλυκειά αδερφή,
 η επιγραφή στην πόρτα αυτή του τάφου;»
 Μου απάντησε «Ουλαλούμα – Ουλαλούμα»
 «της πεθαμένης Ουλαλούμας σου είναι ο τάφος!»

ΜΟΝΟ ΔΥΟ ΣΤΙΧΟΥΣ

Έτσι λοιπόν! Πάντα ωραία και πάντα, θάνατι, σάμπως,
όνειρο αέρινο οι άνεμοι κι οι φουσκοθαλασσιές
και θα μαγεύει παντοτεινά ένα πλοίο όταν στο θάμπος
το εσπερινό αϊλώνεται σ' ανταύγειες χρυσές.

Πάντα και πάντα, ναι, χρυσός - άνθινη ωραία γιρλάντα,
θάρχετ' ο κύκλος των πουλιών στου χρόνου τα φτερά,
κι η λεύκα θάν' παντοτεινά ωραία, πάντα και πάντα,
όταν -τρελή- με τις φωνές των άνεμων σφυρά.

Μόνον εγώ, μόνον εγώ, ποτέ δεν ήμουν πλοίο,
μήτε αέρινο όνειρο, μήτε πουλί σε ανθό,
ήρθα στον κόσμο με πλατύ μέτωπο, ορθό και λείο,
μόνο δυο στίχους μου σκληρούς να πω και να χαθώ...

ΦΙΓΙΕΤΤΑ Γ. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ

Περίεργη κι ιδανική, έτσι που έλεγες πως
ποιος ξέρει από ποιου βιβλίου σελίδα έχει ξεφύγει,
ήρθε σαν άξαφνη εποχή, κι ακόμα ήρθε καθώς
η μέθη του έαρος έρχεται με τ' άνθινά της ρίγη.

Της φούστας της παίζοντας κει το βαλς το ποθεινό
ο αγέρας, της φανέρωνε κι ένα ποδάρι ονείρου,
κι αυτή -μ' εκείόν τον μέλανο στο όμμα πούχε ουρανό-
διάβηκ' υψώντας μια πτυχή του θείου της ποδογύρου.

Κι έφυγε - αχ! Ποιος ξέρει πού της φούστας της, αριά,
τον γύρο υψώνει και πατεί -Κυρία της Νύχτας πρώτη-
και μόνο αφήχε δω κι εκεί, σαν μια σειρά κεριά,
τα φωτεινά των τακουριών της χνάρια μέσ' στα σκότη...

ΧΑΛΚΙΔΑ

Νάν' σπασμένοι οι δρόμοι, να φυσάει ο νότος
 κι εγώ καταμονάχος και να λέω: τι πόλη!
 να μην ξέρω αν είμαι -μέσα στην ασβόλη-
 ένας λυπημένος Πιερότος!

Φύσαε -είπα- ο νότος κι έλεγα: Η Χαλκίδα,
 ω Χαλκίδα - πόλη (έλεγα) και φέτος
 ήμουν -στ' όνειρό μου είδα- Περικλέτος,
 πάλι Περικλέτος ήμουν - είδα...

Έτσι έλεγα! Ήσαν μάταιοί μου οι κόποι
 πάν' σε ξύλο κούφιο, πρόστυχο, ανάρια,
 ως θερία, ως δέντρα -αναγλυμένοι- ως ψάρια
 τα όνειρά μου (μούμιες) κι οι άνθρωποι.

Τώρα; Πόλη, τρέμω τα γητέματά σου
 κι είμαι ακόμα ωραίος σαν το Μάη μήνα,
 κρίμα, λέω, θλιμμένη νάσαι κολομπίνα
 και να κλαίω εγώ στα γόνατά σου.

.....

Έτσι νάν' σπασμένοι, να φυσά απ' το νότο
 και με πίλο κλόουν να γελάς, Χαλκίδα:
 Αχ, νεκρόν στο χώμα -να φωνάζεις- είδα
 έναν μου ακόμη Πιερότο!...

ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Νάναι σα να μας σπρώχνει ένας αέρας μαζί
προς έναν δρόμο φιδωτό που σβει στα χάη,
και σένα του καπέλου σου πλατειά και φανταιζί
κάποια κορδέλα του, τρελά να χαιρετάει.

Και νάν' σαν κάτι να μου λες, κάτι ωραίο κοντά
γι' άστρα, τη ζώνη που πηδάν των νύχτιων φόντων,
κι αυτός ο άνεμος τρελά-τρελά να μας σκουντά
όλο προς τη γραμμή των οριζόντων.

Κι όλο να λες, να λες, στα βάθη της νυκτός
για ένα -με γυάλινα πανιά- πλοίο που πάει
όλο βαθιά, όλο βαθιά, όσο που πέφτει εκτός:
όξ' απ' τον κύκλο των νερών - στα χάη.

Κι όλο να πνέει, να μας ωθεί αυτός ο αέρας μαζί
πέρ' από τόπους και καιρούς, έως ότου -φως μου-
(καθώς τρελά θα χαιρετάει κείν' η κορδέλα η φανταιζί)
βγούμε απ' την τρικυμία αυτού του κόσμου...

ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Πού την είδα; Συλλογίζομαι αν στους δρόμους
την αντίκρυσσα ποτές μου ή στ' αστέρια,
τους χυτούς της φέρνει η ιδέα μου τους ώμους
δίχως χέρια!

Δίχως χέρια... Το μάτι της γυαλένιο
ας μη μ' έβλεπε - μ' εθώρει κι ήταν τ' όντι
ρόδο ψεύτικο το γέλιο της -κερένιο-
και το δόντι.

Την στοχάζομαι. Η φωνή της, λες, μου εμίλει
ριγηλή σαν μέσ' σε όνειρο - και τ' όμμα
ήταν σφαίρα. Σπασμός τρίγωνος τα χείλη
και το στόμα.

Τ' ήταν; πνεύμα; Μην φχιαγμένη ήταν, ωμίένα,
υποπτεύομαι -και τρέμω νοερά μου-
απ' το ίδιο υλικό πούναι φχιαγμένα
τα όνειρά μου;...

Αχ πώς τρέμω! Ο νους μου πάει σ' ιδέες πλήθος,
σε μπαμπάκια και καρτόνια - ο νους μου βάνει
γεμισμένο της μην ήτανε το στήθος
με ροκάνι!

.....

Ω Κυρά μου - Άγγελε -Συ- των μερακίων
πόχεις το γέλιο, ω χάνη κόρη των πνευμάτων,
σε μια βιτρίνα σ' έχουν στήσει γυναικείων
φορεμάτων...

ΕΥΘΑΝΑΣΙΑ

Θα πεθάνω ένα σούρπο θολό. Θάναι βράδυ
ριγηλό που θα υψώσω τη Σφίγγα μου πάνω
– σκέδιο της ψυχής μου καταπληχτικό στο σκοτάδι
ακαθόριστο, πλάνο!

Όπως πάντα, ένας άνεμος θα πνέει, ένα αγέρι,
κι αδιάφορη η νύχτα θα περάσει σοφράνο,¹
δεν θα σβήσει ο ήλιος, δε θα πέσει ένα αστέρι
που εγώ θα πεθάνω.

Τα καράβια θα πλέουνε. Το πουλί δε θα ξέρει
πως για πάντα ο κόσμος έχει σβήσει για μένα,
άλλη άνοιξη θάρθει, άλλος Μάης θα φέρει
πάλι ρόδα βαμμένα...

...Σ' έναν δρόμο μονάχα σιωπηλόν, αγαπημένο,
ακατάληπτα θα σκούζει μια μαντέμινη βρύση
διηγώντας μονάχη της παραμύθι θλιμμένο
που εγώ θάχω σβήσει...

Μόνο αυτή. Κι η μανούλα μου που ήξερε πόσο
με τραβούσαν τα σούρπα, τα φεγγάρια –ω Μάνα!–
τα γλυκά ξεπορτίσματα της αγάπης, κι ως τόσο
τα θαμπά και τα πλάνα.

.....

1. Λέξη ναυτική, που θα πει: απ' την πάντα (δίπλα).

Θα πεθάνω –για έρωτα καθώς μια βραδιά θα πηγαίνω
σαν 'να όμορφο αγρίμι που το τραβάει το νεράκι–
θα με σκούξει παράξενο ένα πουλί χτυπημένο,
η α γ ά π η – γ ε ρ ά κ ι ...

Η ΑΓΝΩΣΤΗ

Κι ήταν ωραία ως πέρασε άκρη του δρόμου εκεί,
 μ' άγνωστο πάτημα ποδιού και τρυφερό μυστήριο,
 στο πεζοδρόμι κρούοντας ωραία ερημική,
 των τακουινιών της το γοργό κι ερωτικό εμβατήριο.

Στάθκα στητός, τη μουσική γροικώντας του αλαφρού
 κυματισμού των ρούχων της - κι εντός μου ό,τι είχε σπάσει
 κι ήταν τραχύ, στις φούστας της το ευγενικό φρου-φρου,
 χρυσός να γίνετ' ένιωθα καρπός πόχει ωριμάσει!

Έφυγε αυτή... Ποιος ξέρει πού -σε ποια σιγή ερημιάς-
 νοσταλγική το βήμα της τ' άγνωστο πάει να δώσει,
 κι αυτή -το νιώθω ναι- που αν ήθελε, με μιας,
 τον βάρβαρό μου εαυτό γλυκά θάχε ημερώσει.

Τώρα; Τώρα στους πρώτους μου έμεινα εδώ οδυρμούς,
 Πάνας του δρόμου ερωτικός -η φύση ως μ' έχει κάμει-
 κι είμαι λες, σαν -ποιος ξέρει ποιους- να ξέχασα δρυμούς
 κειο το λιανό -με τρεις οπές- που σφύραγα καλάμι...

Ο ΓΛΑΡΟΣ

Ώρα καλή στου απείρου την καρδιά
γλάρε μου βραδυνέ που φεύγεις – πλοίο,
μετά από σένα η νύχτα, η σιγαλιά,
η κάμαρά μου, ένα φωσάκι, ένα βιβλίο.

Πηγαίνεις συ... Εγώ εκπεσμένο αλαργινό
αδέρφι σου νοσταλγικό εδώ μένω·
ένα βιβλίο, ένα φωσάκι –και πονώ–
μια καμαρούλα – αδέρφι μου υψωμένο.

Κι όλο πετάς. Ώρα καλή κι έχω δουλειά
στο χούμα δω που βρέθηκαν οι καημοί μου,
άσπρα να κάμω τα χρυσά μου τα μαλλιά
κι ύστερα να λυγίσω το κορμί μου.

Κι από ακοντά (μην απορείς και μη ρωτάς)
σιγά θα φύγω έχω δουλειά γλάρε μου – πλοίο
ένα βραδάκι που λευκός συ θα πετάς
σαν νάσαι το ανοιγμένο μου βιβλίο...